

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:

Éves ár	18 korona	Egész évre	30 korona
Féléves ár	9 "	Félévre	10 "
Negyed évre	5 "	Negyed évre	5 "
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "

A szerkesztésért felelős
Kutas Imre
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fe

A tisztviselők Miatyánk-jából.

Debreczen jun. 27.

Hogy az egész ország tisztviselőinek anyagi helyzetük javítását célzó mozgalma a közleg általános választásokkal összekapcsolódik, mint az, hogy a közigazgatási reform bevezetésével kezdődött. Az első a rossz szándék könnyen balul magyarázhatja, a második adja meg csak igazán a valódi, a mélyebb indoklást a mozgalomnak. Egy csak a törvényes átlagos minősítést elérő tisztviselő felnevelése és kiképzése helyesnek bizonyult statisztikai adatok szerint harmincezer korona minimális költségbe kerül. Egészséges közgazdasági követelmény, hogy egy ilyen tisztviselő a kiképzésére fordított költségeket kamatoztassa, amortizálja, mert különben haszontalanul fektették be, elfecsérelték a tőkét. A kamatozásnak megfelelő összeget, mely most ezerkétszáz korona, megelégs gyorsan eléri a tisztviselő; de rendkívüli ritkaság, hogy a mostani fizetési feltételek és illő szerény életmód mellett is meg kell őriznie hivatala társadalmi kötelességeit: külső megjelenésében, lakása berendezésében, szellemi és anyagi magatartásában eleget kell tennie a reá ruházott nyilvános méltóság tekintélyének; és mindezt nagyon sok esetben nem elegendők az eszközök,

melyeket a közélet nyújt az egyesnek, szolgálata jutalmaképpen. Hát még mikor a tisztviselő nagyobb család fenntartója, ha hiven teljesített hivatali kötelessége után haza jön, hogy övéi körében, kikért szívesen töri magát, munkaerejének erkölcsi megijuhodást szerezzen s otthon örökösen buslakodó asszonyt s elégtelenül táplált gyermekeket talál. Bizony nagyon valószínű ekkor, hogy sebzett szívvel és legforróbb áhítattal mindennap ezt a két könyörgését rebegi a Miatyánk-nak: „Add meg nekünk a mi mindennapi kenyerünket; . . . és ne vigy minket a kísértetbe!” Igen, ez az oly ritkán teljesített két könyörgés, az elég telen életfenntartás és a gond, mely folyton a kísértés veszedelmének teszi ki őt, ezek az okai annak, hogy tisztviselői anyagunk nem képes magát teljesen és tökéletesen az ország javára érvényesíteni, ezek okozzák közigazgatásunk legszámosabb fogyatkozásait.

A hivatalnok széleskörű képzettsége és gyakorlati iskolázottsága épp oly kevésbé döntő a közigazgatás jóságára, mint a választás, vagy állami kinevezés. Létezik egy nagy, több ezeréves kulturárium, melyben a legkönnyebb hivatalt sem lehet kérni a legnehezebb vizsga nélkül és a hol minden tisztviselőt az állam nevez ki. Ez az állam Kina. De mivel ott a tisztviselőket, a legkissebből a legnagyobbig nyomoru-

ságosan fizetik, szinte kényszerítve vannak azok az állásokkal való visszaélésre, erkölcstelen mellékjövedelmek kieselésére, melyek gyakran sokszázszorosan felülmúlják a főjövedelmet, és a mandarinság szervezetében senyved Kina. Tehát illendő díjazás a teljesített szolgálatért előfeltétele annak, hogy a tisztviselő teljesen állásának szentelje magát, előfeltétele a közigazgatás sikeres és tartósan tarthatós reformjának. Ezért tetszik most időszerűnek a tisztviselők mozgalma, és államháztartásunk rendezett viszonyai mellett, az ország javára, mozgalmuk nem is teljesen kilátástalan.

A törvényhatóságok helyzete A városi törvényhatóságok helyzete évről-évre nehezebb lesz, minék a főoka az, hogy a városi lakosok igényei a korszerű kényelmet illetőleg roppant nagyok s azok kielégítése oly költségekbe kerül, minőkről egy negyedszázaddal előbb álmodni sem mertek. Másrészt azt sem lehet tagadni, hogy az állam is oly követelményekkel lép fel a városokkal szemben, minőket a községekkel szemben nem emel, ami szintén hozzájárul amazok helyzetének súlyosabbá tételéhez. Érthető tehát, hogy állami segélyért kiáltanak s hogy Hieronymi Károly volt belügyminiszter meleg szöszölása a képviselőház egyik utolsó ülésében élénk viszhanggal találkozott. Lukács László pénzügyminiszter rögtön bebizonyította jóakarátát, midőn maga aján-

Tárcza.

MI VOLTAM ÉN...?

Mi voltam én eddig?!... Ne is kérdezzétek! Hordozója Krisztus nehéz keresztjének S a mig nevelgettem egész nemzedéket, Sok tövis megszuralt, — sok túske megtépett.

Keserű csalódás homályos tényében Leomló szürtek közt bánatosan léptem; Volt vágyam, de súlyos igám nem ereszte... Nagyon... nagyon nehéz a Krisztus keresztje!

E súlyos keresztet ha veszed válladra, Nem ragyog le reád öröm derűs napja. Gonyt, szidalmat, átkot kell alatta tűrnöd S még italodba is vegyitenek ürmöt.

Ah én is az voltam!.. A Mester utódja, Félre csavart eszű népek tanítója; Igazság és erkölcs volt vezérlő fényem, Hogy lehetett voln' hát boldogságban élnem?!

Hisz a kor nyomorult voltát ha feltárod, A ki melléd álljon, alig akad párod! De akad ám elég jellemtelen galád, Ki igazságodért követ dobál reád!

Hiszzen nem a Krisztus hívő népe ez itt! Mint azzal tette volt, téged is megfeszít!... Máról holnapnak él önző, sivár szívvel; Testestől-lelkéstől csak vadállat, hidd el!

Mi leszek ezután?!... Krisztus követője! Erző szívem nem tud elpártolni tőle! Igazság és erkölcs lesz felöltött vértsem S hitvány ember előtt meg nem hajtom tér [dem.

Üldözöm a gonoszt, az álnokot s gyávat, A ki önérdékből eladni kész magát. És így ezután is, — bár elmenjek messze, — Vállaimon marad a Krisztus keresztje! Szirén.

Romok.

A. „D. H. eredeti tárczája.

Irta: Aranyvirág.

A nap kisütött és báránnyelzők usztak át az égen. Egy pajkos napsugár betévedt a kopott, poros iroda ablakán és ott játszadozott a tentafoltos össze-vissza szakadozott posztóju íróasztalokon.

Az irodafőnök bosszusan szólt oda a titkárnak:

— Borzasztó! Senki se tud ma rendszeren dolgozni!

— Hja, a tavasz, a meleg napsugár, — ilyenkor nem esik jól nekik a munka. Bezég télen megköszönik ha a meleg irodában ülhetnek.

Valaki félénken nyitotta ki az ajtót, a gépiró kisasszony lépett be kezében egy csomó levéllel.

— Na Róza kisasszony, kész a munka?

— Igen is főnök ur!

— A főnök orrára csapta aranysegélyű szemüvegét és figyelmesen olvasni kezdett

— Megint egy hiba! Mért nem vigyáz jobban?

— Engedelmet tőnök ur, a gép az oka. — Mindig az a kifogás — szólt közbe a titkár.

A szegény vén kisasszony szomoruan hallgatta a haragos, mogorva főnököt és habozva állott az íróasztal előtt.

— Mit akar még?

A lány elsápadt és dadogva szólt:

— Ha a főnök ur volna olyan kegyes és — itt nem mert tovább beszélni.

A titkár belevágott.

— Szabadságot akar a kisasszony. Ugye?

— Csak egy napot főnök ur!

— Egy egész napot? Nagyon fontos dolga van?

A vén leány elpirult és zavarodottan ütötte szemét a földre.

A titkár intett a főnöknek s nagykegyesen szólt:

— Na jól van. Megadom az egy napot!

Róza kisasszony hálásan köszönt és csnndesen távozott.

Sugárzó ragyogó nap sütött, a virágok kelyheiben harmatcseppek ragyogtak és édes balsamos volt a levegő,

Róza kisasszony czéltalanul sétál virágot szedve a mezőn.

Majd nagy fáradtan leül egy árnyékos, egyedül álló hársfa alá.

Az aranyos verőfény átszűrődött a leveleken s ott játszadozik a vén kisasszony simára fésült ezüstsálakkal vegyült fekete hajján.

Sokáig ült ott a vén leány némán kö-

lotta a városoknak a fogyasztási adókban való részesedéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával oly módosítást, mely lényegesen előmozdítja a városok érdekeit. De sokkal fontosabb a pénzügyminiszternek az a kijelentése, hogy így incidentalitér nem lehet sokat tenni, De majd ha a közigazgatás reformja aktuális lesz, a városok helyzetét széles alapon kell biztosítani. Közvetett igérret ez a kormány részéről, melynek teljesítésére a városok bizton számíthatnak.

Eikölesi összeférhetetlenség.

Budapest, jun. 28.

Nem Rimler vádjai, de a saját védekezése alapján kell Ugron Gábort elítélni. Nem szükséges, hogy Rimlernek higgyünk, De Ugron Gábornak el kell binnünk, hogy nem képes magát jobban védeni. Különböző bizonyosan megtette volna: nem a leleményes esze, a tények hagyták őt cserben. Ezért deklamál, nem pedig bizonyít, ezért ömleng a szavak tekervényes nyelvén, és kerüli a dolgok egyenes beszédét. Utolsó maradékával a jóakarathat, melyet tehetségének köszönhet, szeretnének neki odakiáltani, amit egyszer a budapesti tőzsde választott bíróságának élces elnömondott egy percz félnek: »Amint ön adja elő az ügyet, hát nincs igaz; halljuk most már, mit tud az ön javára mondani az ön — ellenfele.« Rimler színpitése azonban nehezen lennének képesek Ugron önvádját megdönteni.

Tehát a szavak deklamáló nyelvről a

kötözgetve vadvirágokból csokrát, midőn pajkos nevetés zavarta meg a csendet.

Bájos, fehér ruhás, fiatal leányka szaladt ki a sűrűből és utána egy fiatal ember:

— Rózsika állj meg!

A leány pajkosan tovább szalad, de megbotlik egy kis ágba és elesik.

Az ifju ott terem.

— Edes Rózsikám, megütötte magát?

— Nem nem, csak egy kicsit a lábamat.

S a fiatal ember felkapva a földről a sikoltozó kis lányt összevevissza csókolja és tovább szaladnak.

Aztán nem zavarta az alkony csendjét többé semmi.

Róza kisasszony kiejtette a bokráját a kezéből. Szemei a messzeségbe révedeztek s két könyecsepp ragyogott szempilláin.

Eszébe jutott egy másik alkony, a mikor még ő is kis lány volt fiatal, szerelmes boldog ifju leány!

Hová tűntek el az évek? Hová tűntek el az ábrándos, álmokkal, vágyakkal teljes álmatlan éjszakák?

Hová tűntek el a szilaj vad, mármorba, kergető égető csókok? Hová tűnt el a szerelem, az ifjuság?

Fölríadt.

Fölötte a fáról lassan csendesen lehallott egy beteg, korán hervadt levél.

Roskadozó, fáradt léptekkel megindult. Az erdő szélén a fák bucsutól integettek felé!

Az alkony, halódó napja megegyszer rávetette sugarát és az erdőből, megegyszer hallotta, azt az édesen, csengő kacagást.

A szegény vén kisasszony szemeiből némán hullottak a könnyek. Bucsuzott az emlékektől, az emlékeztől . . .

Nem itt az ő helye. Jobb a poros, sötét irodában, a hol észrevétlenül csendesen beáll az ősz, ködfátyol borul a szivre és hulló levelek letakarják az emlékek hervadó világát.

dolgok bizonyító nyelvére fordítva, beisméri Ugron Gábor, hogy személyes összeköttetésbe lépett Delcasso francia külügyminiszterrel, hogy, ha egy Magyarországon alapítandó francia bank a szükséges pénzeszközöket előlegezi neki, egy szervezendő párt segítségével Magyarország részéről rábirja a monarchiát, hogy a francia-orosz szövetséghez csatlakozzék, tehát a hármass szövetséget feladja. Az a válasz jutott eszünkbe, melyet egy francia hadvezér adott a koblenzi polgárok küldöttségének, midőn ez azt a nagy összeg pénzzel nyomósabbá tett kérelmet adta elő, hogy további előnyomulásán ne vonuljon az ő városukon keresztül. »Ha ha városok nem esik az utamba,« — mondom a francia generális, — »akkor szükségtelen a pénzetek; ha pedig az utamba esik, akkor meg semmit sem használ a pénzetek.« A generális válaszában alkalmazása az adott esetre oly magától érthető, hogy szükségtelen a behatóbb fejtegetés; egy őszintén lelkes követője a francia-orosz szövetségi tannak — Magyarországon aligha lehet ilyen színű befolyásos politikus felhajtani, — kénytelen lenne azt a szemrehányást emelni, hogy a szövetség előidézésének ilyen módja csak kompromittálhatja ennek a szövetségnek az értékét. Ebben persze tovább semmi sincs. Az egész ügyben csak az esik súlyos beszámítás alá, hogy egy magyar ember ajánkozott arra, hogy Magyarországon egy idegen hatalom politikai befolyását létesíti, Magyarország érdekeit egy külső állam érdekeinek szolgálatába állítja.

Hogy ez a magyar ember mily tekintély fölött rendelkezik a hazájában, e fölött a francia miniszter nem volt mindjárt kezdetben értesülve és nem lehet tőle rossz néven venni, hogy nem ismeri minden nemzetnek titkon virágzó nagy államférfiit. De mihelyest informáltak, Ugron ur el volt intézve. Ez meglehetősen gyorsan történt, s nem éppen Delcassé volt az, aki komikus színben mutatott. Valjon Rimler feljogosítottnak tartot-e magát Ugron megbízásából eljárni mily mértékben s meddig birta Ugron bizalmát, ez is csak arra nézve döntő, hogy Ugron emberismerettel bír-e, vagy menthetlenül messzimenő felületességet tanusított. Tehát az egész ügyben semmi nemzetközi fontosság sincs. Eddig nem tartották szükségesnek annak elrendelését, hogy képviselőnek nem állhat szabadságában, kormánya előleges tudta nélkül idegen kormánnyal viszonyba lépni, melynek az a vége, hogy magát és szavazatát ettől az idegen kormánytól függő viszonyba hozza. Tehát nemzeti és erkölcsi szempontból fölötte fontos az ügy. Az összeférhetetlenségi esetek felállításának alkalmával erre nem gondoltak, valamint Solon nem gondolt törvényhozásakor az apagyilkosságra. A képviselőhöz mely épp most van azzal elfoglalva, hogy az összeférhetetlenségi törvény komoly és szolid épületébe beillesztve a zárókövet, a tényállás végleges földelítése végett, és hogy a helyzetet a választások előtt tökéletesen tisztázza, még könnyen abba a helyzetbe jöhetne, hogy eldöntse, hogy itt politikai és erkölcsi összeférhetetlenség esete forog fenn, hogy Ugron olyan férfi, kinek többé már semmi sem árthat, és semmi sem — használhat.

Törvényszék.

Embergyilkos juhászbojtár.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

A debreczeni esküdtbíróság mint e ciklusban utolsó napon ma ismét egy szörnyű bűntényről foglalkozott. Megemlékeztünk lapunkban annak idején e vad kegyetlenséggel elkövetett bűntényről s most csak a vádirat alapján mondjuk el ismét.

A tárgyalást Dr. Szücs Miklós elnök vezette. Bírák Szeőke István dr. és Tatay Ferencz. A közvádat Dr. Udvarhelyi Dezső képviselte, míg vádlottat Dr. Benedek János védte.

Első sorban is vádlottat hallgatták ki. Jó arcú nyílt tekintetű fiatal ember, kinek arcáról le sem olvasható, hogy oly nagy bűn terheli a lelkét. Alacsonytermetű, izmos testű ember. Az általános kérdésekre elmondja, hogy Turányi Józsefnek hívják, 1875-ben született H. Nánáson. Mindig juhászbojtár volt. Katonakötelezettségének eleget tett. Irni olvasni tud. Vagyonja nincs.

Ezután az esküdtszék alakult meg a következőképpen: Rendes esküdtök lettek: Roth János, Veréb Lajos, Hauer Bertalan, Sass Béla, Gál Ferencz, Bészler Lajos, Gebauer Károly, Julov Lajos, Rozenberg József, Szikszay Gyula, Ungvári József, Varga József. Pótesküdt lett: Kremer Jakab.

Ezután az esküdtök a szokásos esküt letették, mely után a vádirat olvastatott fel, mely szándékos emberöléssel vádolja, Jurányit melyet vádlott 1901. márcz 14-én Bogdán Sándor juhász ellen követett el, kit ököllel leütött, majd a nyakába kötelet kötött s felakasztotta.

Ezután a vádlott kihallgatása vette kezdetét. Bátran magásra emelt fejjel, értelmesen felel a feltett kérdésre.

E. Bűnösnek érzi magát.

V. Nem érzem, mert nem akartam elkövetni, a cselekedetet. Akkor este Kuti Józsefnél tanyáztam, majd hazamentem s a dohány pajtában levő báránnyal megszóptam; mikor onnan kijött gazdája rátámadt, hogy hol járt. Ő erre ezt felelte: »Fiatal ember vagyok, ott járok, a hol tetszik. Mi gondja van rá kendnek! Erre gazdája mellbe lökte, s pedig orra ütötte, mire felbukott. Ő rátérdelt s fojtogatta. Akkor vette észre, hogy meg van halva. Ijedtében kötötte nyakára a kötelet, hogy azt higgyék, hogy maga kötötte fel magát.

E. Nem szólt az első ütés után?

V. Nem szólt az semmit.

E. Mondja el: mit csinált véle?

V. Rátérdeltem és megragadtam a torkát de már akkor meg volt halva.

E. Hát nem szorongatta a torkát?

V. Nem én.

E. De a vizsgálóbíró előtt azt vallotta!

V. Igen szépen felkérem a tekintetes királyi törvényszéket, erre már nem emlékezem.

E. Gondolt-e arra, hogy mi okozta a halálát?

V. En csak arra gondoltam, hogy az orrbatűtés okozta a halálát.

E. Hát mégis micsoda szándékkal térdelt rá és miért szorongatta a torkát?

V. (Nem felel.) Később mondja, hogy egyáltalában nem volt szándéka Bogdánt megfosztani életétől.

E. Melyik volt erősebb. Bogdán-e, vagy maga?

V. Alásem kérem, nem tudom, mert nem birkóztunk.

E. Gazdája volt magának Bogdán?

V. Igenis! Ő adott lakást, kosztot.

E. Hol alszik maga?

V. Csakis künn, mert a feleségével szembeni viszonyban voltam.

E. Veszekedett-e magával Bogdán?

V. Nem soha!

E. Verte-e meg magát?

V. Nem engem soha.

E. Mikor kezdődött az a szerelmi viszony.

V. November tájban.

E. Ki kezdte a viszonyt?

V. Egyszer az asszony párnát hozott a fejem alá és én odasugtam neki, hogy ha odaenged magához, hozzámegyek; ő ebbe beleegyezett.

E. És gyakran találkoztak együtt?

V. Nem találkoztunk sűrűn, csak néha.

E. Tudott a gazdája a viszonyról?

V. Azt nem tudom.

E kérdés után elnök közli, hogy miután a kihallgatás folyamán erkölcsiségbe ütköző kinyilvánítások is merülhetnek fel, a sértett és vádlott meghallgatásával intézkedni fog zárt ülés elrendelése iránt, mely csak addig tart, míg sértett és vádlott kihallgatása folyik.

A nagyszámban megjelent közönség kivonult a folyosóra s kevés idő múlva ismét betódult a terembe, hol elnök kihirdette, — hogy a kir. törvényszék a zárt ülést elrendelte.

Majd Bogdánét kérdezte meg, hogy akar-e megnevezni két bizalmi férfit, kik a zárt ülésen benmaradjanak. Bogdáné nem akart megnevezni egyet sem. A védő azonban vádlott részéről benhagyta bizalmi férfiakul Dr. Bakonyi Samu ügyvédet és Zong Jánost. Erre a közönség eltávozott.

Takács Zoltán bűnpöre.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, jun. 27.

Tizenkét napi tárgyalás után után végre rákerült a sor a pörbeszédre. A bizonyítási eljárást már tegnap délután befejezték, aztán nyomban hozzáláttak a pörbeszéd megvitatásához.

Etter dr. ügyész esti 9 óráig beszélt meg szakítás nélkül, aztán kijelentette, hogy a 34 vádlottal szemben vádját holnap fogja külön külön előterjeszteni. Ma délelőtt aztán tolytatta a beszédjét és déli 12 órakor elintézte Takács Zoltánt, a ki ellen erős filippikát mondott. Utána következtek Csapó, Oravetz, Galjai és nyomban ezek után a kisebb rendű vádlottak. A védőkre délután kerül a sor.

Tekintettel arra, hogy 24 védő várja a végsőt és hogy a viszonyválaszok elmaradása sem bizonyos, valamint hogy valószínűleg Takács Zoltán sem engedi el a maga jussát és félbenmaradt szónoki pályájának füstbement után ezt az önként kínálkozó pózolás alkalmat elszalasztani nem engedi, végül tekintettel arra, hogy az ítélet meghozatala és az azt megelőző tanácskozás is néhány órai időt fog igénybevenni, valószínű, hogy a monstre-bűnpörben az ítélet csak pénteken éjjel lesz kihirdethető.

De ez is csak úgy és akkor történhetik meg, hogyha Lenk Gyula elnök szó szerint veszi a folyosón ma tett ama kijelentését, hogy ő egészen holnap hajnalig együtt tartja a főtárgyalás összes tényezőit és addig el nem bocsátja őket, a míg a pörbeszéd teljesen befejezve nem lesznek. Azt hisszük, hogy ez aligha fog neki sikerülni, mert az elnök ur erélyes ember ugyan, de a 24 ügyvéd obstrukciója okvetlenül erősebb lesz nála.

Annyi azonban nagyon is kívánatos, — hogy az ítélet legkésőbb pénteken éjjel ki legyen hirdetve, mivel szombaton ünnep van, a vasárnap után pedig nyomban következik július első napja, a mikor is a bírák nagy része — köztük a Takács-bűnpörben tárgyaló tanácsnak is egyik tagja — szabadságra megy.

Gyermekek öngyilkossága.

Az iskola év végén egyre-másra érkeznek hírek gyermekek öngyilkosságáról. 10—12 esztendő gyermekek válnak meg önként az élettől, hogy azután az ujságokat a tanári szigor visszaéléseiről beszéltessek. Fölmerül azonban most az a kérdés, hogy mely gyermekek tulajdonképpen azok, akiket a vad tanári önkény a halálba kerget, mert annyi bizonyos, hogy nem minden rossz diák lesz öngyilkos, mert akkor évenként a tanulók egyharmadát kellene mint öngyilkost eltemetni.

Sokkal mélyebbre ható okok idéznek elő a szerencsétlen gyermekekben oly lelki rázkódtatást, melynek következtében önként dobják el maguktól fiatal életüket.

Legnagyobb részüket lelki betegség üzi a halálba és pedig leggyakrabban az átörökölt lelki betegség. A szülők idegbetegsége, régi tapasztalat szerint, átöröklődik a gyermekekbe. Idegbajos szülők gyermekei ugyan csak idegesek, — nem ritkán elmebajosok lesznek.

Iszákos szülők gyermekei, bár külsőleg egészségeseknek látszanak, lelkükben betegek. Az alkoholizmus ellen harcolók erre számos példát soroltak föl és állításuk valódiságát számos adattal bizonyították be.

Ezek a lelki betegségek okozzák vagy legalább is jelentékenyen elősegítik a gyermekek öngyilkosságát. Az a szegény lelkibeteg diák, rossz bizonyítványa miatt megunja életét, mely amúgy is kín volt neki.

Nagy részben hibás a gyermekek öngyilkosságában az ujkori család is, mely a gyermekek nevelését teljesen elhanyagolja, de hibás a társadalom is, mert ujító törekvéseivel teljesen megváltoztatta a gyermeknevelést. Hibás továbbá az iskola is, melynek tanítási rendszere rossz és amely egyik legtöbb okozója gyermekeink idegességének.

Az öngyilkos gyermekek száma évről-évre növekszik és e szomorú jelenséggel szemben intéző köreink tétlenül állanak, társadalmi tényezőink egyike sem foglalkozik e kérdéssel, pedig gyermekeinknek életéről, a haza leendő támaszairól van szó. Felhívjuk tehát a figyelmüket és kérjük, hogy foglalkozzanak sürgősen e kérdéssel: mentsék meg gyermekeinket.

Az utlevél.

Lépten-nyomon üldözte őt a szerencsétlenség. Semmi sem sikerült neki. Ha tehén vásárolt: a tehén elpusztult, — ha sertést vett: a sertés megbetegedett: és így járt mindennel.

Mikor egymásután nem sokára meghalt a felesége és két fia, napról-napra jobban elzüllött. Végre az iszákosságra adta rá a fejét. Elitta a földjét és a kertjét, utoljára még a házat is el kellett adnia. Mikor már semmije sem volt, a községi előljárótól utlevelet kért, hogy valahova elmehessen szolgalegénynek.

Most ott ül az utcán a földön, része gen, s oly hangosan, hogy az egész faluban mindenki hallhatja, elmondja, hogy kinek adta el a földjét, kinek a kertjét s kinek a házat.

— Eladtam, — és vége! Többé már nem az enyém, — nem bizony! Nem az enyém! Ha most a nagyapám kijönne a sir-

jából! Istenem, négy szép fogata volt, huszonegy hold földje, egy pár háza a faluban, — mindene volt! És az unokájának — nézettek csak ide.

Földobja az utlevelét a levegőbe.

— Igen, igen, iszom — és inni is fogok!

Az én pénzemen iszom, — senkinek semmi köze hozzá! Az elüljáró azt mondja, hogy »Ej, ej, most már oda a ház is!« . . . És pecsétet tett rá . . . Na, ilyen elüljárót, mint ez, még soha életemben sem láttam! Most elhagyom a házat örökre, megcsókolom a küszöbét és elmegyek. Most már nem az enyém — és vége! Üzzetek el, verjete el, mint valami kutyát az idegen házból, ha valaha ide visszajövök!

Antal a mellére üt.

— Tudjátok, hogy mi csoda bánat van az én szívemben? Mégegyszer visszamentem a házba. Ott leültem, igen, s fölkeltem és elmentem; — nem az enyém a ház! Nincs többé mit keresnem benne, — nincs! . . . Bár a barátainak is olyan könnyű lenne etől a világtól megválni, mint amily könnyű nekem ezt a házat elhagyni! . . . Kimentem az udvarra, — ah, nem jól tettem ezt! — Körülnéztem, A tetőn moha terem. Uj földet kellene a házra. Na, — én már nem csináltatok rá új födelet! Ha nem eleven ember volnék, hanem holt kődarab, még akkor is darabokra kellene törnöm, annyira sajnálom! . . .

Antal nagyon hadonáz a kezével.

— Leültem a lugasban. Még én faragtam a padját, amelyet a feleségem festett be. Föl akarok állni, — a lugas nem enged; föl akarok kelni a padról, — a lugas megint csak nem enged! S ugy érzem magam, mintha fájna, nagyon fájna valami. . . Itt ülök hát és ugy ordítok, mintha a bőrt met nyuzná. Az emberek összecsdülnek, rám néznek s látják, hogy mennyire sajnálom a házat. . .

— Igen, igen, — ugy van, — ott aaz jót mellett mondta a pópa az utolsó imádságot a feleségemért. Azt mondta a pópa, hogy »Hogy jó asszony volt, derék, dolgos asszony.« Mindenki sirt . . . Forduljatok meg sirotokban kedves hallottjaim, — látjátok, milyen haszontalan ember vagyok! Mindent elittam, az utolsó ingemet is . . . Hallod Marja, hallod Vaszilko és te Jursik, — az apátoknak nincs ing és vízfordó lesz benn a városban!

Antal az elüljáró felesége mégis jó asszony. Adott egy darab kenyert ez utra, ugy kogl észre se vette. Áldja meg érte az Isten a gyermekeivel! Adjon Isten nekik több szerencsét, mint nekem . . .

— De tulajdonképen mért ülök itt, idegen ház előtt? Fölkelek és elmegyek. De amint egyet lépek, — az ablakok mind elkezdenek sirni, ugy sirnak, mint a kis gyermekek. A kert fái zugnak, s rólam beszélnek az ablakoknak, amelyek egyre sirnak, könyeznek. Mint a gyermek sir az anyja után, — ugy sir itt minden én utánam.

Megtörölöm az ablakokat a köntösöm ujjával; ne sirjanak, mert ugyis egészen hiába, — és elmegyek tovább, — messze innen.

— Eh, olyan könnyű dolog ez, mint amily könnyű lehet kavicsot szétrágni! . . . Ó, hogy elsötétül előttem a világ!

Antal megint hadonáz a kezével:

— Még van pénzem, — és inni fogok a parasztokkal, — utoljára iszom, s mindenemet elköltöm. Hogy mindig eszükbe jusson az a nap, amikor ebből a faluból elmentem.

Igen, igen, itt van a belső zsebemben az utlevél. Most ez az én házam, földem és kertem. Egész a világ végéig elmehetnek velem. Az utlevelet császári parancsra írják, — ezzel kinyílik előttem minden ajtó. Mindenütt szolgálhatok! Zsidóknál, uraknál, parasztnál, — mindenütt.

Vaszilij Stefanik.

N A P I R E K.

— **Előfizetőinkhez.** Tisztelettel kérjük előfizetőinket, sziveskedjenek a következő évnegyedre előfizetéseiket megújítani. Kérjük azokat is, kik a lap árával hátralékban vannak, sziveskedjenek ezt mielőbb beküldeni, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

— **Polgári leányiskolai vizsga.** Az Abeles féle Hatvan-utcai polgári leányiskolában, — mely nyilvánossági joggal bír, e hó 23-ától 25-ig tartottak meg az évről nyilvános vizsgálatok Csánky Viktor királyi tanfelügyelő elnöke alatt és nagy közönség érdeklődése mellett. A meglepő szép eredmény, melyet a négy osztályú leányiskola növendékei nyilvános vizsgálaton bemutatnak, nemcsak a kiváló képzettségű igazgató nagy gondosságát, hanem az összes tanári kar szakavatottságát, igazi nevelői hatását dicsérte. A kir. tanfelügyelő a legszebb elismeréssel emlékezett meg az intézet nemes missióját teljesítő munkásságáról s a nagyszámú közönség is megelégedéssel tapasztalhatta, hogy az Abeles-féle polgári leányiskolába nyugodtan küldheti gyermekét, mert ott gondos nevelésben és jó eredményű oktatásban részesül. E városunkban hézagpótló intézetben a jövő tanévre szóló beiratások már megkezdődtek s július 12-éig tartanak. A leányukat tanító szülők figyelmébe melegen ajánljuk e kitünő intézetet.

— **A Svetits intézet júniálisa.** Tegnap zajlott le a Svetits intézet növendékeinek júniálisa széleskörű érdeklődés mellett. — Megkezdődött az még délután kint a szabadban s este fele már bejötték a Dobos pavillonba, a hol 8 óráig az elemi iskolás kis leányok táncoltak a 39. gyalogezredbeli katona zenekar trombitálására. Elismerést és dicséretet érdemel dr. Wolafka Nándor vál. püspök fáradhatatlan buzgóságáért, a ki mindent meg tett, csak hogy az iskolai év fázisai után vígan kezdhesék meg a vakációt. — Nyolc órakor vette kezdetét a tűzijáték melyet Leidenfrost Ármán helybeli volt kereskedővel rendeztetett az intézet igazgatója. — Tűzijáték után a kisgyermek hazajöttek s csak akkor kezdődött az igazi jókedv. — Előljárt jó példával dr. Wolafka v. püspök a ki maga is fáradhatatlanul muzsikált csak hogy a fiataiságnak minél jobb kedve legyen. — De nem is lehet panasza senkinek s bizonyára mindenki a legjobb emlékekkel távozott az oly kellemes mulatságról.

— **Az eltűnt pénzeslevélhordó.** Néhány lap azt írta, hogy Falkai László pénzeslevélhordó nem negyvenezer koronát, hanem százötven ezeret sikkasztott. A magyar királyi posta és táviró igazgatóság nyilatkozik ebben a dologban. Kijelenti, hogy a hírek nincs semmi alapja. Falkai szökése után egy hónapra viz-

szamenőleg megvizsgálták a nagyobb összegű pénzküldemények kézbesítő adatait, de valamennyi tételt rendben találták. Falkai szökése óta egy hónap múlt el s ez alatt nem érkezett egyetlen reklamáció sem. Teljesen ki van zárva e szerint egyszersmindenkorra az a lehetőség is, hogy a Falkai László által elsikkasztott összeg újabb tételekkel gyarapodjék.

— **Bátor madár.** Egy morvaországi vadászember némrég érdekes megfigyelést tett. Az erdőben vadászgatván, egy bokor tövébe feküdt pihenés végett. Egyszerre, alig tíz lépésnyire, egy sziklafal mellett csipegő császármadár-csibéket vesz észre, majd a kottlót is megpillantja, amint egy menyétet heves támadással távol akart tartani a csibéktől. A vén kottló, tollait fölborzolva fölötté dühösen támadott a menyétre, mely aztán a sziklafal egy magasabb helyére menekült s onnan kísérte figyelemmel a tova futkosó csibéket mindaddig, amíg a vadász leshelyéből le nem durrantotta.

— **A négylábú angol tiszt.** Egy fiatal angol tiszt, aki Dél-Afrikában harcol a burok ellen, mint nekünk jelentik, a minap a következő táviratot küldte Londonban élő édesatyjának:

Kedves apam Kueldj táviratilag oetven font sterlinget mert legutobbi uetkozatben elvesztettem egyik labamat s most penz nelkuel fekszem korhazban.

Erre a táviratra apja a következő választ küldte postán:

Kedves fiam! Ez már a negyedik láb, amit elvesztettél a háboruban és amire pénzt kérsz. Pénzem azonban már nincs; igyekezzél tehát még meglevő lábaidal valahogyan kimászni a bajból.

Ölel szerető atyád.

Képzeltető ezek után, hogy mily óriási lehet az angolok vesztesége, ha csak egy tisztnek négy lábát törik el a bur ágyugolyók.

— **Egyházi ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház árvaügye bizottsága 1901 évi június hó 29-én d. u. 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: folyó ügyek.

— **A főkapitány szabadságján.** B o c z k ó Sámuel rendőrfőkapitány jövő hó 8-án kezdi meg hat hétre terjedő szabadság idejét. Távollétében Végh Gyula tb. főkapitány, a rendőrség bűnügyi osztályának vezetője helyettesíti.

— **Megtámadott rendőr.** Félégyházi Gábor ott mulatott a Kőműves Józsefné korcsmájában, de fizetni nem akart s mikor többször is felszólították a fizetésre, azt állította, hogy ő már fizetett. Végre is rendőrt hívtak és Félégyházi Gábor uram még is csak fizetett. Nagyban bántotta az eset és bosszút forralt a rendőr ellen. Haza ment lakására és kevés idő múlva fokossal tért vissza. A rendőrrel Széchenyi-utca végén találkozott és a fokosával rátámadt, majd ütlegelni kezdte. A megtámadott rendőr segítségére többen siettek a közelből, hogy lefegyverezzék a dühöngőt. A rendőr kardjával Félégyházi kezére ütött és egyik ujját megsebesítette, a mire ez elejtette a fokosát. A lefegyverezett embert megkötözve szállították be a központra és most majd hatóság elleni erőszak miatt vonják felelősségre.

— **Megszökött ember.** A pécsi kereskedői körökben kínos föltűnést keltett Engel Zsigmond szent-lőrinczi gőzfűrésztelep tulajdonosának eltűnése. Engel adósságainak összege meghaladja a 140,000 koronát. A pécsi piacon hír szerint pinczeváltók is szerepelnek tőle. Mult hétfőn utazott el és azóta hírt sem adott magáról. Elutazása előtt külföldi utlevelet váltott. Azt hiszik, hogy Amerikába ment.

— **A perlekedés vége.** Orosz László hálypi lakos tegnap reggel azzal a jó szándékkal ment ki a Bánkra, hogy a rozs aratásához hozzá kerde. A csósz azonban megakadályozta ebben, mert gazdájától nem kapott rá értesítést, hogy az aratást megkezdik. Hasztalan erősködött orosz a munka megkezdése mellett, a csósz hajthatatlan maradt. A szóvita mind hevesebbé vált, míg végre Orosz a kaszával rohant a csószra és eléje sujtott. A kasza a csósz balkezét érte s azt súlyosan megsebesítette. Orosz a tett elkövetése után elmenekült, a csósz pedig bejött Debreczenbe és panaszt emelt ellene a rendőrségnél, a hol megindították a vizsgálatot.

— **Sajátságos villámsütés.** Hatalmas égiháboru dühöngött a napokban Máriafalva környékén. Irtózatos menyörgés zavarta fel álmaiból a lakosságot. Egy hatalmas csattanásra minden ember talpra állott, mire mindenki attól tartott, hogy a villámcsapás felgyújtott egy házat. Szerencsére azonban nem történt semmi baj. A megrémült lakosok csak másnap tudták meg, hogy hova ütött be a villám. Közvetlenül a házak mögött két erős cseresznyefa áll, közöttük pedig egy körtefa. A három fának összeboruló lombozata alatt egy sűrű élőkertés húzódik el. A villám a nélkül, hogy a fákat érintette volna, ezt az élőkertést találta. Néhány lyukat szakított rajta és a talajt mintegy 10 négyzetméternyi területen felszaggatta.

— **Tolvaj szerető.** Csapos Éva állás nélküli cselédeány tegnap este megjelent szeretője Kesztes Imre munkás lakásán és egy óráig időzött ott. Időközben Kesztes átment a szomszédos korcsmába, hogy bort hozzon. Csapos Éva ezt az időt felhasználta és szeretője ládjából kilopta két arany gyűrűjét és ezüst óráját, ezenkívül 12 korona készpénzt is elvitt. Kesztes csak ma reggel fedezte fel a lopást. Csapos Évát ma elfogták, de a lopott holmikból és pénzből mit sem találtak már nála, mert ezt új szeretője társaságában még az éjjel elmulatta. A leányt letartóztatták.

— **Magyarosítás a hadseregben.** A közös hadügyminiszterium igen érdekes és a hadsereg magyarosítására nagy fontosságú rendelkezést bocsájtott ki, olyképp intézkedvén, hogy a vezérkarnak azok a tisztjei és a vezérkarhoz beosztott azok a tiszték, akik a m. kir. honvédségnél vannak szolgálati alkalmazásban, a hozzájuk szolgálattételre utasított tisztiszolgákat és loápolókat csak az esetben tartatják meg, ha ez utóbbiak magyar állampolgárok. Ahol ez nem így van, az illető szolgák a rendelkezésnek megfelelő, magyar állampolgári joggal bíró szolgákkal cserélendők föl.

— **Feljelentett éjjeli őr.** Nánássy Lajos vaskereskedő feljelentésére Somlyai József éjjeli őrt elfogta a rendőrség, Somlyai vis-

száért a biz az éj leple A lopott tá vitte azzal, azokat talá kor is erős nem lopta, az udvaron vitte el. A alaposan r tárgykból sikerült a r hogy a töb gálat még

— A G Gönczy egy tartja válas tanítóképez nek a köve megnyitása és szobos ványa. 4. A képviselő Timonorus hoz utait

— An ban elfogt érkeztek h szavuan be hogy az az őrség letar kistáktól. E nála valami mert azt h sok foglalá ártatlanság árt már sz derben leta tünt, hogy érkezett o magát, szá tudta magá sághoz vitte A kihallgat árra a fölte szándéka l bővebb hír hogy a ren nagy szám tábor körül sokkal nag

— A A vasárna rendezői f azon, hogy érdekesebb költségek kait hívták részvételre országos h gándemista előnyösen bajnoka, a Papp orsz érdekliedés senye is, rével is b rendkívül juk a köz

— Hir utóbbi idő olyan egyé peltek a n lapíráshoz másik reda és a mulat valahogy egyébként

száért a bizalommal és régebbi idő óta lopta az éj leple alatt az udvarban levő vasüzletet. A lopott tárgyakat egyik távoli rokonához vitte azzal, hogy őrizze meg neki, mert ő azokat találta és elakarja adni. Kihallgatása kor is erősen azt állította, hogy ő azokat nem lopta, hanem a szalma közt közt találta az udvaron s azt hitte, hogy nem kell, azért vitte el. A szemtanúk vallomásai azonban alaposan ráczáfolnak Somlyaira. A lopott tárgyakból eddig tizenkét darab vasedényt sikerült a rendőrségnek előkeríteni, valószínű hogy a többiek már régen tuladott. A vizsgálát még folyik.

— **A Gönczy egyesületülése.** A debreczeni Gönczy egyesület július 3-án d. u. 4 órakor tartja választmányi ülését Kovács Lajos elnök tanítóképzési igazgató irodájában. A gyűlésnek a következő tárgyai lesznek: 1. Elnöki megnevezés. 2. Titkári jelentés. 3. A debreczeni és szoboszlói j. körök két rendbeli indítvány. 4. Az Orsz. Biz. aug. nagygyűlésére képviselő küldése. 5. Pénztári jelentés. 6. Timonorus D. jki alelnöknek a választmányhoz utalt indítvány. Esetleges indítványok.

— **Anarkisták Bruckban.** A brucki táborban elfogott olaszokról ma nagyon gyéren érkeztek hírek, a táviratok csak nagyon szűk szávon beszélnek. Bécsből azt telegrafálják, hogy az az olasz munkás, kit tegnap a rendőrség letartóztatott, egészen távol áll az anarkistáktól. Egy zsebkésen kívül alig találtak nála valamit. Állítólag csak azért ment Bruckba mert azt hallotta, hogy ott az olasz munkások foglalkozást kapnak. A másik fogoly ártatlansága szintén kiderült és ezt az eméret már szabadon is bocsájtották. A Nezi derben letartóztatott gyanús emberekről kint, hogy mind a kettő olasz és Svajczból érkezett oda. Az egyiket miután igazolta magát, szabadon eresztették, a másik nem tudta magát igazolni és azért a főtisztviselő sághoz vitték, ahol erős vizsgálat alá fogták. A kihallgatás eddig nem szolgáltatott okot arra a föltevésre, hogy az illetőnek bűnös szándékai lettek volna. Eddig azonban semmi bővebb hír nem szivárgott ki. Annyi tény, hogy a rendőrséget és csendőrséget igen nagy számban összpontosították a brucki tábor körül és az őrintézkedések a szokottal sokkal nagyobbak.

— **A vasárnapi országos kerékpárverseny.** A vasárnapról elmaradt kerékpárverseny rendezői fokozott buzgalommal dolgoznak azon, hogy a versenyt mentől fényesebbé és érdekesebbé tegyék. Nem riadva vissza a költségek nagyságától, az ország első bajnokait hívták le Debreczenbe a versenyben való részvételre, akik közül Baimler és Papp országos bajnokok, Vadas és Herczeg első tandemisták, végül a már Debreczenben is előnyösen ismert Passzert János, a délvidék bajnoka, aki itt fog megmérkőzni Baimler és Papp országos bajnokokkal. Fokozza az érdeklődést még a bajnokok tandem versenye is, mely azonkívül az újdonság ingereivel is bír. A polgári kerékpáros egyesület rendkívül fényesnek ígérkező versenyét ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Hírlapirói igazolványok rendezése.** Az utóbbi időkben többször előtörtént, hogy olyan egyének is hírlapirók gyanánt szerepeltek a nyilvánosság előtt, akiknek a hírlapíráshoz csak annyi közük van, hogy egyik másik redakció révén igazolványt szereztek és a mulatságokra stb. szóló tiszteletjegyet valahogy megkerítik és felhasználják, de egyébként nem hogy hírlapi cikket, de né-

mely része még a helyesírás titkaiba sincs tökéletesen beavatva. Ez indította a debreczeni hírlapirókat arra, hogy az összes eddigi igazolványok beszedését határozták el s egyszersmind kimondták, hogy jövőre ily igazolványt csakis a Vidéki Hírlapirók Országos szövetségének tagjai vagy olyan nem tagok kaphatnak, akiknek ezen kedvezményt a Szövetség helyi választmányának titkos szavazással megadja. Ez ügyben K o n c z Ákos elnök a következő sorokat teszi közzé:

Kérelem. Van szerencsém felkérni mind azon urakat, kiknek hírlapirói igazolványuk van, hogy azokat június 30-ig szíveskedjenek hozzám beadni. A V. H. O. Sz. a rendőr főkapitány urral egyetértőleg július 1-től érvényteleneknek nyilvánítja az eddig kiadott igazolványokat. Az új igazolványok fehér papíron nyomottak és a főkapitány ur aláírásán kívül V. H. O. Sz. jeggyel vannak ellátva. Debreczen, 1911. június 28. Koncz Ákos a V. H. O. Sz. debreczeni bizottságának elnöke.

x **Pöstyén** európai hírű kénes iszap fürdőit a t. közönség különös figyelmébe ajánljuk. Szpecialitása: lokális iszap fürdő egyes testrészekre, melyek nagy jelentőséggel bírnak és a legsúlyosabb körülményekben is eredményesek. Ezen iszaptag fürdőt kőfoka szabályozható s így a leggyengébb szervezetűeknél is ugyanazon gyógyhatással alkalmazhatók. P ö s t y é n fürdő javallva van: c s u z k ö s z v é n y iszhias, csonttörések stb. eseténél, mely bántalmaknál csodálatos eredmények értek el. Rendelkezik új és legújokétesebb fürdőberendezésekkel, van színház, 2 zenekar villamos világítás penzió. Budapesttől közvetlen vonattal 3/4 óra alatt. Prospektust és bővebb értesítést szívesen ad a fürdőigazgatóság.

A temetés hiénái.

Egy jegyző és szabó panamája.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jun. 28.

Aradváros bünkrónikája ismét szaporodott egy csinos esettel. Nem olyan nagy, mint a Krivány dolga, mert az ilyen nagyarányú vállalkozáshoz hiányzott az erkölcsi bátorság, csak amolyan kisebbfajta csalás-sikkasztás, mely azonban a maga nemében elég visszataszító, azért, mert a terv egy a lelketől megszabadult porhüvely: egy halott utolsó utja alkalmával fogamzott meg a bűnösöknek pénz éhes lelkében.

Az emberi érzés legutolsója az, mely bűnös spekulációval keresztezi a halott utolsó útját s a gyászos aktusból is csak a pénz utálatos csengését érzi ki. A temetés hiénái ezek, kik pénzsóvár lélekkel állják körül a ravatalt.

Az eset, mely a múlt esztendőben történt s melynek részletei csak most derültek ki, Aradmegyében történt, de a bűn szálai Aradon futnak össze.

Az esetről ottani tudósítónk a következőket jelenti:

A múlt évben 1900. évi július 21-én halt meg Taucon, Aradmegyében, Gerhardt Ignác tauri földbirtokos, aki igen jómódú ember hírében állott. A földbirtokos egyik örököse özv. Szikora Károlyné lett, aki az örökhagyónak díszes temetést akart rendezni.

Az örökhagyó testvéreinek, Gerhardt Katalinnak utasítására özv. Szikoráné megkérte Nika János tauri községi jegyzőt, hogy ő rendezze a temetést.

A jegyző összeköttetésbe lépett Holcer Mihály aradi ruhakereskedővel, kinek Aradon, a Petőfi utca sarkán van az üzlete. —

Holcer erre Csutak Károly aradi temetés-rendezőhöz fordult, akinél özv. Szikoráné megbízásából 16,000 frtos temetést rendelt meg. Ez a temetés meg is történt, nem tudjuk hogy volt e elég díszes, vagy nem.

A temetés rendezése után Szikoráné a pankotai népbankból fölvevett 15,000 frtot, és azt az összeget átadta Nika jegyzőnek, hogy fizesse ki a temetést Csutaknak.

De a derék jegyző, a saját állítása szerint is, csak 10,000 forintot adott át, nem Csutaknak, hanem Holcsernek, aki a példa által készletve, Csutaknak viszont csak 4000 forintot fizetett ki, a többit megtartotta sajátánál. Legalább ezt állította Csutak Károly egy tanu: Fülöp Gy. Géza előtt.

Csutak követelte Szikoránétól a pénzt, mire kiderült a turpisság, mely különben is nagyon ügyetlenül volt kieszelve. A nyomozás megindult s Fülöp özv. Szikoráné vallomásai által támogatva, a vizsgálóbíró alapos gyanúkat vélt észre vehetni arra nézve, hogy Nika 5000 forintot, Holcser Mihály pedig 6000 forintot vágott zsebre.

Az új bűnvádi perrendtartás értelmében a bűnvádi vizsgálat csak az ügy előrehaladottabb stádiumában rendeltetik el, ezt megelőzi a nyomozás. A vallomások és a bizonyítékok azonban ez esetben oly terhelőleg halmozódtak össze, hogy a vizsgálóbíró elrendelte a vizsgálatot.

CSARNOK.

Az uzorás leánya.

— Regény két kötetben, —

Írta: **Vitkay Zoltán.**

— Első kötet. — 19.

IX

A szép özvegy szerelme.

Mélyen elmerült fájdalmas érzéseiben. Hullámzó kebléből hevesen tört ki a fojtva tartott szerelem, kinek nemrég ezreit rakta asztalába. Szerette most hévvel, őrvongó fájdalommal.

És akkor midőn lelke a bánat fellegetől teljesen beboritva lett, kiderült felette a remény fényes szivárványa.

Eszébe jutott a Komor által elraboltatott levél.

Felugrott ülőhelyéből s kezeit összecsapdosva ugrált fel és alá szobájában.

Azt hihette volna bárki, hogy megőrült a szép nő.

— Nem lesz övé, nem lesz!.. kiáltotta — Rajtam áll, hogy megakadályozzam az egyesülést.

Kikereste az iratot s még egyszor figyelmesen átolvasta, mintegy reményt igyekezvén meríteni abból.

— Ugy van testvére a leány!.. De gondolkozunk csak!.. Furcsa egy helyzet ez Hedri grófnak semmije sincs ez idő szerint s bizonyosan azért veszi nőül a szép Aman-dát, hogy az egyesülés által visszanyerje a vagyont. Miért igyekezném meggátolni a törekvésében?.. Nem jobb lesz-e majd akkor tárni fel előtte a természetellenes helyzetet, midőn egy nagy vagyon tulajdonosa lesz?! Ha megtörténik is közöttük az egyesülés, az a viszony tartós nem lehet. Rajtam áll, hogy ezt bármikor is felbontsam!

Igy beszélt a szép özvegy, kinek szive lánggal égett Hedri gróftól s most, hogy más nő mellett tudta, kitört heve teljes erejében.

Folyt. köv.

Virágos kert

Mese a házőrzőkről.

Volt egyszer, hol nem volt, egy gazdaember: volt ennek egy szamara meg egy kutyája. — Az elsőnek az volt a kötelessége, hogy naponta vizet hordjon a távoli folyóból, a másik meg a házat őrizte. A két állat, mely réges régen szolgált már a gazdaember, nagy barátságot kötött egymással.

Ha leszállt az este s a szamár visszakerült az istállóba, a lompos kutya azonnal ott hagyta a kapufélfát — sietett régi barátjához. Persze ilyenkor őrizhette azután a házat maga a kapufélfá!

Történt egy este, hogy a szamár, melynek éppen nehéz napja volt, elégedetlenkedve mondotta a lompos kutyának!

— A te életed ám a jó élet! Sohasem dolgozol, sohasem rakják meg a hátadat vizeskupakkal. Egész nap ott fekszel a kapufélfát mellett és nézed az országot. Nem dolgozol és mégis kijár a mindennapi falatod, jobban mint nekem, aki ugyanesak fáradok.

— Biz én jól élek! — felelte a kutya. — S azután még nyugodalmasabbá teszem majd az életemet.

— Hogyan?
— Eddig mégis csak volt valami tenni valóm: őriznem kellett a házat a tolvajoktól. De most már azt sem fogom cselekedni, — nem én!

— Ugyan miért?
— Felnyitott a szemem, jó barátom! Már rájöttem arra, amit már régen észrevehettem volna. Ott szundikáltam az ajtó küszöbén s amikor úgy ebéd idején fölvettem a fejemet, hát látom, hogy a gazda nyugodalmasan falatozik odafent a husostájból. Nyomban besompolyogtam a szobába s odaültem az asztal elé, hogy hamarabb kaphassam el a jóízű falatokat, ha majd a gazda, szokás szerint, egykettőt felém dob falatozás közben. Orromat ugyanesak csiklandozta a pompás peesenyé szaga! Hej, de nagyon megcsalódtam! — A gazda ügyet sem vetett rám, mintha ott sem lettem volna.

Nem kaptam egy falatot sem. S tudom miéért? Rájöttem hosszas gondolkodás után. A gazda, mivel sohasem jár tolvaj a háznál és sohasem fenyegeti veszedelem a kamaráját, nem sokat ad rám. Bizonyosan azt hiszi, hogy ingyenélő vagyok. Jól van, majd csakugyan igényelő leszek ezután — nem őrizem többé a házat.

A lompos kutya szavának állt, nem törődött többé a házzal, még elsem vakkantotta magát, ha valami idegen ember lépett be a kapun.

Egy éjjel gyanus zaj riasztotta fel álmából a szamarat. Ovatosan kidugta a fejét az istálló ajtaján s látja, hogy a kerítésen át tolvajok ugrálnak be az udvarra. Nyomban felébresztette a lompos kutyát, mely ott hevert az istállóban a szalma között.

— Ébressz fel a gazdát, hé, tolvajok járnak az udvaron.

A lompos kutya nagyot ásított, azután így szólt a másik oldalára fordulva:
— Csak hadd jöjjenek a tolvajok, én bizony nem törődöm velük!

Ezzel ismét elaludt.

A szamár azonban becsületesebb volt a lompos kutyánál s nem akarva cserbenhagyni a gazdáját, maga vállalkozott a házőrző szerepére. Elkezdett ordítani torkaszakadtából, hogy a gazda felébredjen és észrevegye a veszedelmet. Ordítására a tolvajok megrémültek és ki merre látott, kereset oldott.

A gazda csakugyan felriadt álmából a szörnyű ordításra s minthogy nem sejtette, m.

történt, dühösen rohant be az istállóba és kegyetlenül megverte a csendhaborító szamarat.
A lompos kutya nagy kárörömmel mondta a szamarának, mikor a gazda kiment az istállóból:
— No, ugyan jól megfizettek neked is! No hiszen szép jutalmat kaptál!

A szamár el is határozta, hogy nem ártja többé bele magát a házőrző kutya kötelességébe. Kap ő verést eleget a maga hibájáért, miért kapjon a máséért is! Pedig jól tette volna, ha tovább is ügyel a házra, mert a következő éjszakán ismét megjelentek a tolvajok. A kutya most sem akarta figyelmeztetni a gazdát a veszedelemre s így történt, hogy másnap üres volt a kamara. A tolvajok mindent magukkal vittek, ami enni és inni való volt.

A gazda, mikor észrevette a lopást, nagy keserűségében lekapta a korbácsot a szegről s kegyetlenül megverte a kutyát, mely nem őrizte meg a házat a tolvajoktól.

— Így őrized a házat? Ezért adok neked enni? Pusztulj a házamtól!
Hiába ugatott most már a lompos kutya hiába bánta meg a bűnét, pusztulnia kellett a háztól, hol mindennap kijárt a betevő falatja. Kóbor kutya lett belőle s éhezhetett naphosszat az erdei fák alatt.

Bezzeg irigyelte most a szamarat, mely nyugodalmasan rágiicsálja tovább a szalmát a biztos fedél alatt!

Mesélő: bácsi.

Jere fiam . . . !

Jere, fiam, imádkozzunk;
Adjunk hálát az Istennek!
Ő megmarad, bár a napok
Futó habként el is mennek.

Imádkozzál, édes fiam!
Hozzáfordulj, ha bánat sért;
O előtte hajoljon meg
Alázattal mindig a térd.

Óh, ne kövesd az oly balgát,
Ki Istenét nem tiszteli.
Szent félelem melegével.
Legyen szived, lelked teli.

Életednek nagy tengerén
Kavaroghat a sujtó vész,
Nem törí le árbocodat
Ha Istenben hiszel, remélsz.

Lehetsz fényében; környezzen az
Egész világ szeretete.
Gondolj rá, hogy Isten adta
S az ő nevével áldd érette.

Imádkozzál, édes fiam,
Zugó vészről ne félj semmit:
Sorsviharban, szenvedésben
Áld az ima és megenyhít.

Zolti bácsi.

Bolond Istók iskolája.

Egyszer Bolond Istók azt mondta:
— Nem leszek én szabó, hanem inkább tanító.

Sorra járta az embereket és azt mondta nekik, hogy a szabóműhelyt átalakította iskolának. A ki ő hozzá küldi a gyermekeit, egy hét alatt több tudományhoz juttatja a gyermekeket, mint más iskola egy esztendő alatt.

Nyár volt. Gondolták a szülők: most ugyis vakáció van, lássuk: mit tud az Istók?

Mikor a gyermekek összegyűltek, Istók apró czédulákra kérdéseket és feleleteket írt. Ezek voltak a kérdések és feleletek:

Mire való a könyv? Hogy tanuljunk belőle.
Mire való a csirke? Hogy kirántjuk és meg[együk].
Mire való a hajó? Hogy vízre ereszszük.
Mire való a pincze? Hogy bort[artsunk] [benne].
Mire való a dobos? Hogy a sereg előtt dob[oljon].

Mire való a kőmives? Hogy falat rakjon.
Mire való az asztalos? Hogy butort csináljon.
Mire való a kutya? Hogy ugasson.
Mire való a kakas? Hogy kukorikoljon.
Mire való a ló? Hogy kocsit huzzon.
Mire való a kovács? Hogy patkoljon.
Mire való a trombita? Hogy trombitáljunk [vele].

Mire való a hegedű? Hogy táncoljunk reá.
Mire való a csizma? Hogy felhuzzuk a [lábunkra].
Mire való a tepsi? Hogy rétest süssünk [bene].

Mire való a kalamaris? Hogy irjunk belőle.
Mire való a kut? Hogy vizet merítsünk [belőle].

Mire való a palatábla? Hogy irjunk az oldalára.
Mire való a malom? Hogy lisztet őröljön [nekünk].

Mire való a sapka? Hogy fejünkre tegyünk.
Mire való a vonat? Hogy utazzunk rajta.
Mire való a bélyeg? Hogy ráragasszunk a [levélre].

Mire való az óra? Hogy az időt mutassa.
Mire való a kályha? Hogy melegedjünk [mellette].

Mire való az ágy? Hogy belefeküdjünk.
Mire való a tehén? Hogy tejet adjon.
Mire való a macska? Hogy egeret fogjon.

Ezeket a kérdéseket és feleleteket leríratta.

Másnap kijelentette, hogy évről vizsgálat lesz. Meghívta a szülőket.

Külön czédulára írta a kérdéseket és külön czédulákra a feleleteket.

Aztán összekeverte. A A feleleteket szétosztotta a gyermekek között.

Aztán fölvette az első czédulát és kérdezte.
— Mire való a csirke?
A gyermek felelte a nála levő czéduláról.

— Hogy egeret fogjon.
Másik kérdés:
— Mire való a kőmives?
Felelet volt:

— Hogy ráragasszuk a levélre.
Igy ment tovább is a vizsgálat. A kíváncsi rá, hogyan ment, írja le czédulákra a kérdéseket és feleleteket és keverje össze.

Hogy az iskola meddig tartott?
Hát csak addig míg a feleleteket mind
nem mondták.

Góza bácsi.

Tőzsde.

Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása.

— Déli zárlat, —

Buza »	októberre . . .	8.10
Rozs 1901.	októberre . . .	6.77
Zab 1901.	októberre . . .	6.35
Tengeri 1901.	juliusra . . .	5.30
Tengeri 1902.	májusra . . .	5.10
Áranyzat állandó. Amerika 1/2 czenttel magasab		

Helyi piaczi árak

— A vásárfelügyelőség jelentése. —

Az 1901. év június hó 24—25 én, megtartott heti vásárok:

Buza — —	14 kor.	60 fill.	— 14 kor.	40 fill.
Kétszer. —	13 »	— »	— 12 »	80 »
Rozs — —	12 »	60 »	— 12 »	40 »
Árpa — —	10 »	80 »	— 10 »	60 »
Zab — —	12 »	— »	— »	— »
Tengeri —	11 »	— »	— 10 »	80 »
Köles — —	10 »	60 »	— 10 »	40 »
Szalonna sós	100 kg.	92 kor.	» 96 kor.	
» » uj	» »	80 »	»	
Háj — —	» »	98 »	»	100 »
Zsir — —	» »	112 »	»	104 »
Kihasított sertés	» »	— »	»	— »
Sertés hus	» »	— »	»	— »
Széna — —	100 kg.	5 kor.	20 fill.	5 k.
» II. rendű	» »	4 »	— »	— »
Ló felhajtattott	— — — —	— — — —	— — — —	895 drb.
Elkelt — — — —	— — — —	— — — —	— — — —	531 »
Szarvasmarha felh.	— — — —	— — — —	— — — —	763 »
Elkelt — — — —	— — — —	— — — —	— — — —	406 »
Sertés felhajtattott	— — — —	— — — —	— — — —	1230 »
Elkelt — — — —	— — — —	— — — —	— — — —	758 »

Bárkocsik díjszabválya.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra.	5	30
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	8	40
Fél napra, reggeli 8 órától d. n. 1-ig, vagy d. n. 1-től esti 9 óráig	2	50
		60
II. Óraszámra.		60
Fél órára	—	40
Órára	—	60
Egy egész órára	—	80
Minden következő órára	—	40
Legutolsó órában tal félórára v. kevesebb időre	—	30
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	50	30
IV. Meghatározott járatok.	2	
Temetőeknél (valláskülönbség nélkül), ha a végkiutás a templomban történik, a temetőbe ki és vissza	1	30
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1	20
A színházba menet	—	60
A színházból jövet	—	80
Bármely vasuti indóház vagy raktárhoz napközben menet vagy jövet kéni táskával	—	50
Éjjel	—	80
A kocsi mellé elhelyezett minden darab málna után külön 10 krajczár díj jár.	—	40
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, uszadékgyár, légszuszogó, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	—	50
Menet és visszajövet egy órai várakozással nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	—	50
Menet és jövet egy órai várakozással minden következő órára	1	60
Alsó barom- és lovásártérre oda és vissza egy órai várakozással	1	20
Minden következő órára	—	40
tonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	—	50
Menet és visszajövet 1 órai várakozással	—	80
Órára	40	80

Vasuti menetrend

Érvényes 1901. Május hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul	Vonat	Erkezik
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat 1.28 délután
P.-Ladány	7.10 este	Személyvonat 9.43 este
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat 1.50 délután
Budapest	12.36 délután	Személyvonat 8.10 este
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat 5.45 reggel
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonat 9.40 este
P.-Ladány	3.37 "	Tv. sz. sz. 5.34 délután
Debreczen—M.-Sziget		
Királyhaza	5.10 reggel	Személyvonat 2.08 délután
M.-Sziget	2.56 reggel	Személyvonat 9.48 délelőtt
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat 10.50 éjjel
M.-Sziget	12.17 délután	Gyorsvonat 4.56 délután
Szatmár-Németi	7.58 este	Tv. sz. sz. 12.03 éjjel
Szatmár-Németi	6.46 este	Gyorsvonat 8.50 este
Debreczen—Szerencs		
Szerencs	8.22 reggel	Személyvonat 11.21 délelőtt
Szerencs	4.01 délután	" 7.03 este
Szerencs	6.58 este	" 10.43 éjjel
Debreczen—Füzes-Abony		
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat 10.24 délelőtt
Tisza-Füred	4.21 délután	" 7.56 este
Debreczen—Nagy-Léta—Vértes		
N.-Léta—Vértes	9.35 reggel	Vegyesvonat 11.16 délelőtt
N.-Léta—Vértes	4.31 délután	" 6.18 délután
Debreczen—Tisza-Lök		
Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonat 9.17 délelőtt
"	4.06 délután	" 7.29 este
H.-Nánásig	11.20 déli	" 1.18 délután

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik	Vonat	Indul
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz. 6.08 reggel
P.-Ladány	5.03 reggel	Személyvonat 4.00 reggel
Budapest	3.36 délután	Személyvonat 9.15 délelőtt
Budapest	6.26 este	Gyorsvonat 1.55 délután
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonat 7.05 este
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonat 6.50 reggel
M.-Sziget—Debreczen		
Szatmár-Németi	8.46 reggel	Gyorsvonat 6.42 reggel
Szatmár-Németi	7.32 reggel	Személyvonat 3.45 reggel
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonat 6.— reggel
Szatmár-Németi	6.45 este	Személyvonat 2.47 délután
M.-Sziget	3.55 délután	Gyorsvonat 11.35 délelőtt
M.-Sziget	10.12 éjjel	Személyvonat 3.39 délután
Szerencs—Debreczen		
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat 5.— reggel
Szerencs	12.07 délután	Személyvonat 9.03 délelőtt
Szerencs	7.53 este	Személyvonat 5.10 délután
Nagy-Léta—Vértes—Debreczen		
N.-Léta—Vértes	7.18 reggel	Vegyesvonat 5.25 reggel
N.-Léta—Vértes	3.13 délután	" 1.05 délután
Tisza-Lök—Debreczen		
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonat 5.06 reggel
Tisza-Lök	6.35 este	" 2.35 délután
H.-Nánás	3.30 délután	" 1.30 délután
Füzes-Abony—Debreczen		
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat 4.18 reggel
Füzes-Abony	5.45 délután	" 11.35 délelőtt

Előfizetési felhívás!

A midőn a „DEBRECZENI HIRLAP” július—szeptemberi u j évnegyedének küszöbén felhívjuk a nagyérdemű közönség pártfogását, ki-jelentjük, hogy a lap érdekessé tételére a legmesszebbre menő intézkedéseket megtettük.

A „DEBRECZENI HIRLAP” továbbra is az esteli órák-ban jelenik meg s eddigi terjedelmének megtartása mellett, legnagyobb és egyuttal legolcsóbb lapja lesz Debreczennek.

Táviratokkal sürgöny-levelekkel bőven el leszünk látva.
Azon leszünk, hogy a

„DEBRECZENI HIRLAP”

legyen, a mint eddig is volt:

a jog, törvény és igazságot képviselő, pártoktól és kormánytól egy-aránt **független** közlöny, főkép a város és közönségének ér-dekeit hiven őrző helyi lap, családi olvasmányok tekintetében kifogástalan irodalmi közlöny és e mellett gyors értesítésekkel rendelkező hirlap.

Csak is nagymérvű pártfogás mellett lehetséges célunk elérése, mely abban áll, hogy olcsósága mellett is magas színvonalon álló lappal szolgáljuk a nemes város közvéleményét.

„DEBRECZENI HIRLAP”

ára számonkent 2 kr. (4 fillér)

Előfizetési ára: —

Helyben :		Vidékre :	
Egész évre	12 korona.	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 „	Fél évre	10 „
Negyed évre	3 „	Negyed évre	5 „
Egy óra	1 „	Egy óra	2 „

Előfizetések elfogadtatnak a kiadóhivatalban (Piacz-utca 79 szám,) vala-mint Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében.

Ajánljuk a XI. évfolyamát élő lapunkat a nagyérdemű közönség pártfogásába.
Debreczen 1901. június hó.

A „DEBRECZENI HIRLAP”

szerkesztősége és kiadó-hivatala.